

- 4.3. Højesterets udmålingspraksis i voldtægtssager
5. Vurdering og konklusion
- 5.1. Udviklingen i strafniveauet i voldtægtssager
- 5.2. Det nugældende strafniveau og vurderingen heraf
- Bilag 1 Udviklingen i strafudmålingsniveauet i voldtægtssager
Af Britta Kyvsgaard, Justitsministeriet
- Bilag 2 Beskrivelse af udvalgte domme fra undersøgelsen
- Bilag 3 Oversigt landsretspraksis 1993 – 2000
- Bilag 4 Oversigt over Højesterets praksis vedrørende strafudmålingen i voldtægtssager

2. Straffelovens bestemmelser om voldtægt og opnåelse af samleje ved anden ulovlig tvang samt straffelovens almindelige regler om strafudmåling

2.1. De nugældende bestemmelser i straffelovens § 216 og § 217

Straffelovens § 216 om voldtægt og § 217 om opnåelse af samleje ved anden ulovlig tvang end vold eller trussel om vold har følgende ordlyd:

»§ 216. Den, der tiltvinger sig samleje ved vold eller trussel om vold, straffes for voldtægt med fængsel indtil 6 år. Med vold sidestilles hensættelse i en tilstand, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 10 år, hvis voldtægten har haft en særlig farlig karakter eller de i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.

§ 217. Den, som skaffer sig samleje ved anden ulovlig tvang, jf. § 260, end vold eller trussel om vold, straffes med fængsel indtil 4 år.«

Bestemmelserne fik deres nugældende formulering ved lov nr. 256 af 27. maj 1981.

2.2. Forarbejderne til de nugældende bestemmelser

§ 216 og § 217 fik deres nugældende formulering ved lov nr. 256 af 27. maj 1981, der byggede på Straffelovrådets betænkning om voldtægt,

røveri og brandstiftelse (betænkning nr. 914/1980).

Lovændringen indebar en ny affattelse af straffelovens § 216 om voldtægt og § 217 om opnåelse af samleje ved ulovlig tvang end vold eller trussel om vold. Endvidere blev strafferammen for voldtægt efter § 216 opdelt i en normalramme (6 år) og en skærpet sideramme (10 år). Hensigten med lovændringen var at opnå en klarere afgrænsning mellem § 216 og § 217. Lovændringen medførte endvidere, at de fleste voldtægtssager blev undtaget fra nævningebehandling.

I betænkningens kapitel II, afsnit 4, redegøres der for strafudmålingspraksis i sager om voldtægt efter § 216 og opnåelse af samleje ved anden ulovlig tvang end vold eller trussel om vold efter § 217. Til brug for belysningen af strafudmålingen anvendte udvalget tal fra kriminalstatistikken for årene 1974, 1975, 1976, 1977 og 1978. Tallene er opstillet i en tabel, hvor der er foretaget en inddeling efter sanktionsarter og strafintervaller. For hver af disse gives tallene for de enkelte år 1974-78 og en sammentælling af disse tal med tilføjelse af procentvise angivelser af de vigtigste sanktionsgruppers andel i samtlige afgørelser. Det samlede antal afgørelser var 401. I tabellen er der endvidere medtaget en sammenregning for årene 1970-73, hvor det samlede antal afgørelser var 161.

Af tabellen fremgår det blandt andet, at der i perioden 1970-73 i 44,7 procent af sagerne blev idømt fængsel i mere end 1 år. I perioden fra 1974-78 var denne andel faldet til 28,2 procent.

I betænkningen side 33-34 anførte Straffelovrådet følgende om udviklingen i strafudmålingen:

»En sammenligning mellem de to perioder i tabellens sidste kolonner tyder på, at der fra 1970-73 til 1974-78 er indtrådt en vis formildelse af strafniveauet. Andelen af straffe på over 1 år og af særforanstaltninger er faldet. Især er det nærliggende at slutte, at en del sager er flyttet fra strafniveauet over 1, højst 2 år til strafniveauet maksimalt 1 år (Rigsadvokatens understregning).

Tabellen understreger under alle omstændigheder, at straffe på mere end et par års fængsel spiller en forholdsvis ringe rolle i retspraksis. Kun 19 straffe har været på mere end 3 års fængsel og ingen på mere end 6 års fængsel.